

LINSCHOTEN-VEREENIGING

NIEUWSBRIEF 2014 – II

L.S.

Sommige dingen kun je zelf niet van tevoren verzinnen. In de week dat in Enschede de jaarlijkse ledenvergadering van de Linschoten-Vereeniging werd gehouden, vonden in Overijssel uitgebreide onderhoudswerkzaamheden aan het spoor plaats. Veel leden die de bijeenkomst in Museum TwentseWelle wilden bijwonen, werden tijdens de treinreis blootgesteld aan ongemakken die het reizen nu eenmaal met zich meebrengt, maar die zij tot dan toe uitsluitend kenden uit de Linschotendelen die bij hen thuis in de kast staan. Het reisdoel werd uiteindelijk door allen bereikt, maar de leden mogen zich op dit terrein nu wel tot de ervaringsdeskundigen rekenen. Na de presentatie van deel 113, *Verdrinken zonder water*, op 22 november aanstaande kunnen we ons echter weer schikken in de rol die ons leden – zeker met de winter op komst – toch wel het beste past: die van leunstoelreiziger!

Verdrinken zonder water

Een intrigerende titel voor een intrigerend boek, geschreven door een evenzeer intrigerende persoonlijkheid. Het levensverhaal van Jan Ambrosius Hoorn (1742-1821)

– *from rags to riches* – laat zich lezen als een typisch Amerikaans succesverhaal. Het is niet de eerste keer dat in de reeks *Werken* de memoires worden gepubliceerd van een achttiende-eeuwse avonturier. In de jaren 1992, 1995 en 1997 verschenen in de reeks *Werken* al de lotgevallen van Jacob Haafner, die zich voor een groot deel in het huidige India afspeelden. Haafners avonturen werden al in zijn eigen tijd zeer populair, met name door de directe toon waarop ze waren beschreven. En hoewel ook Haafner soms niet al te bescheiden over zichzelf kon spreken, doet Hoorn er in bij zijn lotgevallen niet zelden nog een schepje bovenop.

De meeste werken in de Linschotenreeks geven in de regel een accuraat beeld van de belevenissen van de persoon die zijn wederwaardigheden op schrift heeft gesteld. Als lezer zien we die belevenissen altijd door de ogen van de schrijver, dus met een enigszins gekleurde blik. De avonturen die Hoorn beschrijft zijn echter uitzonderlijk door de directe toon en de combinatie van *Dichtung und Wahrheit*, waar Hoorn onverbloemder voor uitkomt dan veel van zijn tijd- en lotgenoten dat doen.

✂=====

AANMELDING PRESENTATIE DEEL 113, *VERDRINKEN ZONDER WATER*
– ZATERDAG 22 NOVEMBER 2014, NATIONAAL ARCHIEF, DEN HAAG

Ondergetekende,

Naam:

Postcode/plaats:

Adres:

Handtekening:

Zal met personen de presentatie van *Verdrinken zonder water* bijwonen

Wil graag deelnemen aan de rondleiding en workshop in het Nationaal Archief (**NB: vol = vol!**)

S.v.p. na invulling en ondertekening in een envelop opsturen naar onderstaand adres.

LINSCHOTEN-VEREENIGING
OPGERICHT 7 MAART 1908

secretariaat: Roestmos 3, 3069 AR Rotterdam
+31 (0)10 – 421 30 21 (19-21.30 uur)
linschoten-vereening@xs4all.nl
www.linschoten-vereening.nl

De levendige wijze waarop Hoorn verslag doet van zijn – al dan niet aangedikte – ervaringen in de Oost kan een schoolvoorbeeld worden genoemd van de ontwikkeling in de achttiende eeuw binnen het genre van de reistekst, waarbij er sprake is van een verschuiving van zuiver feitelijke verhalen naar *faction* en soms (volledig) imaginair. Hoorns memoires, nu bezorgd onder de titel *Verdrinken zonder water*, verdienen dan ook zeker een plaats in de reeks *Werken van de Linschoten-Vereeniging*.

Wisseling van de wacht

Trots op de bereikte resultaten – vier fraaie delen in de reeks en een in alle opzichten bloeiende vereniging – maar ook met een gevoel van spijt dat haar termijn er nu opziet, nam Anita van Dissel tijdens de ledenvergadering in Enschede afscheid als voorzitter van de Linschoten-Vereeniging. Zij droeg de (alleen voor dit doel in gebruik zijnde) voorzittershamer over aan haar opvolger Michiel van Groesen, die met algemene stemmen tot voorzitter van de vereniging werd benoemd.

Foto Pieter Jan Klapwijk

In zijn openingswoord als voorzitter sprak Michiel zijn dank uit voor het getoonde vertrouwen. Hij verzekerde de aanwezige leden dat de onder Anita's voorzitterschap

gevolgde lijn zal worden voortgezet. Als lid van de Commissies van Toezicht voor enkele geplande delen zal zij als *mater familias* nauw bij de vereniging betrokken blijven. Applaus van de vergadering en bloemen namens het bestuur benadrukten de waardering van de aanwezigen voor de scheidende voorzitter.

Gesignaleerd

Ook buiten verenigingsverband wordt aandacht besteed aan het historisch reisverhaal. *Schipbreuk in Oman. De overlevingstocht van 30 drenkelingen van 't VOC-schip Amstelveen door de woestijn van Zuid-Arabië, 1763* verhaalt over de ontberingen van de dertig overlevenden van het VOC-schip 'Amstelveen', dat in 1763 op de zuidkust van Oman schipbreuk leed. Na een barre tocht van vijfhonderd kilometer door de woestijn bereikten ze uiteindelijk de bewoonde wereld. Derde stuurman Cornelis Eyks stelde zijn belevenissen op schrift. Zijn verslag is het oudste reisverslag van een westerling in het Sultanaat Oman en werd in 1997 in Frankrijk teruggevonden. Klaas Doornbos, *Schipbreuk in Oman. De overlevingstocht van 30 drenkelingen van 't VOC-schip Amstelveen door de woestijn van Zuid-Arabië, 1763*. Uitgeverij AUP | ISBN 9789089647917

In *De reizen van Adriaan van Berkel naar Guiana. Indianen en planters in de 17de eeuw* wordt aandacht besteed aan de Nederlandse kolonies in het huidige Guyana en aan Suriname in het laatste kwart van de 17de eeuw. Naast belangrijke gebeurtenissen als de moord op de gouverneur van Suriname in 1688 en de aanval van de Franse piraat Ducasse op het fort van Paramaribo in 1689 worden ook de bevolking, flora en fauna van Guyana beschreven.

De reizen van Adriaan van Berkel naar Guiana. Indianen en planters in de 17de eeuw.

Transcriptie & introductie door Martijn van den Bel, Lodewijk Hulsmans & Lodewijk Wagenaar. Sidestone Press | ISBN 9789088902697

Colofon

© Linschoten-Vereeniging, 2014